

PREPORUKA KOMITETA MINISTARA BR. R (2000) 9 O PRIVREMENOJ ZAŠTITI¹

Komite ministara, na osnovu čl. 15. stav *b* Statuta Saveta Evrope,

Podsećajući na Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda iz 1950. godine, Konvenciju o statusu izbeglica iz 1951. godine i Protokol iz 1967. godine, kao i na druge relevantne međunarodne instrumente;

Imajući u vidu Zaključke *Ad hoc* komiteta pravnih eksperata za teritorijalni azil, izbeglice i lica bez državljanstva (CAHAR) koji su usvojeni na vanrednoj sednici o Kosovu, održanoj 1999. godine, i Preporuku br. R (99) 23 Komiteta ministara upućenu državama članicama o spajanju porodica izbeglica i drugih lica kojima je potrebna međunarodna zaštita, kao i Zaključak br. 22 (XXXII) iz 1981. godine o zaštiti azilanata u slučajevima masovnog priliva i Zaključak br. 85 (XLIX) iz 1998. godine o međunarodnoj zaštiti, koje je usvojio Izvršni komitet UNHCR-a;

Imajući u vidu Preporuku br. 1348 (1997) Parlamentarne skupštine o privremenoj zaštiti lica koja su bila prinuđena da napuste svoju zemlju;

Sa željom da očuva ustanovu azila i obezbedi licima kojima je međunarodna zaštita neophodna mogućnost da takvu zaštitu traže i dobiju uz potpuno poštovanje osnovnih ljudskih prava i ličnog dostojanstva;

Imajući u vidu da u slučajevima masovnog i iznenadnog priliva lica kojima je potrebna međunarodna zaštita, države članice mogu odlučiti da usvoje mere privremene zaštite;

Naglašavajući da privremena zaštita predstavlja izuzetnu i praktičnu meru koja se primenjuje u ograničenom vremenskom periodu i koja dopunjuje zaštitu predviđenu Konvencijom iz 1951. godine i Protokolom iz 1967;

Ukazujući na činjenicu da beneficijati privremene zaštite mogu biti i izbeglice u smislu Konvencije iz 1951. i Protokola iz 1967, i da im pružanje privremene zaštite ne može onemogućiti priznanje izbegličkog statusa u skladu sa ovim instrumentima;

naglašavajući da je međunarodna solidarnost ključna za rešavanje problema masovnog i iznenadnog priliva, kao i da obaveza država da ponude zaštitu zasnovanu na načelu zabrane proterivanja ili vraćanja silom ne može zavistiti od međudržavnih sporazuma o raspodeli opterećenja;

Naglašavajući da treba omogućiti bezbedan i dostojanstven povratak u državu porekla, kao i da dobrovoljan povratak ima prednost;

Želeći da ustanovi minimum garancija za lica u vezi sa onim državama članicama koje imaju nameru da primenjuju privremene mere zaštite,

Usvaja sledeće preporuke:

1. Lica kojima je potrebna međunarodna zaštita treba iz razloga lične bezbednosti da, uz što manje formalnosti, budu primljena u onoj državi u kojoj su prvo zatražili zaštitu. Pružanjem takve zaštite neće se uskratiti mogućnost kasnijeg prihvata u neku treću državu. Ovim licima se garantuju sva osnovna prava i slobode. Prilikom odlučivanja o pružanju privremene zaštite, nadležni državni organi konsultovaće Visoki komesarijat UN za izbeglice (UNHCR).
2. Lica koja uživaju privremenu zaštitu biće registrovana bez odlaganja i uživace pravo da borave na teritoriji države prijema tokom celokupnog perioda za koji važi privremena zaštita. Sloboda kretanja na teritoriji države prijema neće im biti neopravdano ograničena.
3. Lica koja uživaju privremenu zaštitu imaće pristup:
  - odgovarajućoj pomoći, uključujući i smeštaj,
  - odgovarajućoj zdravstvenoj zaštiti,
  - obrazovanju za svoju decu,
  - tržištu rada u skladu sa unutrašnjim pravom.
4. U pogledu spajanja porodica onih lica koja uživaju privremenu zaštitu, a koja nisu u mogućnosti da vode normalan porodični život negde drugde, primeniće se Preporuka Komiteta ministara br. (99) 23.
5. Posebna pažnja biće posvećena ugroženim kategorijama lica kojima je potrebna specijalna zaštita i pomoć, u meri u kojoj je to moguće.
6. U duhu međunarodne solidarnosti i u skladu sa naporima da se olakša položaj država prijema, države članice preduzeće odgovarajuće korake ka ostvarivanju međusobne saradnje. Takva saradnja odvijace se, sa jedne strane, između više država prijema, a, sa druge, između država prijema i država porekla kako bi se omogućio bezbedan povratak lica i njihova reintegracija u državi porekla.
7. Međudržavna saradnja radi pripreme za hitne situacije olakšala bi međunarodnu solidarnost u slučajevima iznenadnog, masovnog i iznenadnog priliva. Pogođene države članice mogu se obratiti Komitetu ministara radi hitnih konsultacija.

8. Individualni zahtevi za sticanje izbegličkog statusa, u slučajevima kada unutrašnje pravo dopušta obustavu postupka po ovom zahtevu, treba da budu rešeni u skladu sa domaćim zakonodavstvom, a najkasnije do isteka roka privremene zaštite. U svakom slučaju, obustava postupka ne bi trebalo da traje duže nego što je opravdano okolnostima slučaja.

9. Privremene mere zaštite biće okončane odlukom nadležnih državnih organa države prijema kada se okolnosti u državi porekla, koje su dovele do masovnog i iznenadnog bekstva, promenile tako da je moguć bezbedan povratak.

10. Ukoliko se okolnosti u državi porekla ne promene ni nakon dužeg vremenskog perioda, privremene mere zaštite biće okončane odlukom nadležnog državnog organa države prijema kojom će se ponuditi dugoročno rešenje i odgovarajuća prava za konkretna lica.

11. Prilikom određivanja dinamike privremenih mera zaštite, nadležni državni organi konsultovaće se sa UNHCR-om.

12. Države članice će, u skladu sa svojim mogućnostima, omogućiti dobrovoljan povratak lica kojima je istekla privremena zaštita. Odluka ovih lica da se vrate mora ići uz potpuna obaveštenja. Kada je to moguće, potrebno je predvideti mogućnost poseta državi porekla.

13. Svaka država mora poštovati pravo lica na povratak u njegovu zemlju. Države porekla će prema povratnicima postupati poštujući njihovo lično dostojanstvo i njihova ljudska prava.

14. Prilikom donošenja odluke o povratku određenih lica države članice će uzeti u obzir i razloge humanitarne prirode zbog kojih bi povratak konkretnih lica bio nemoguć ili nerazuman.